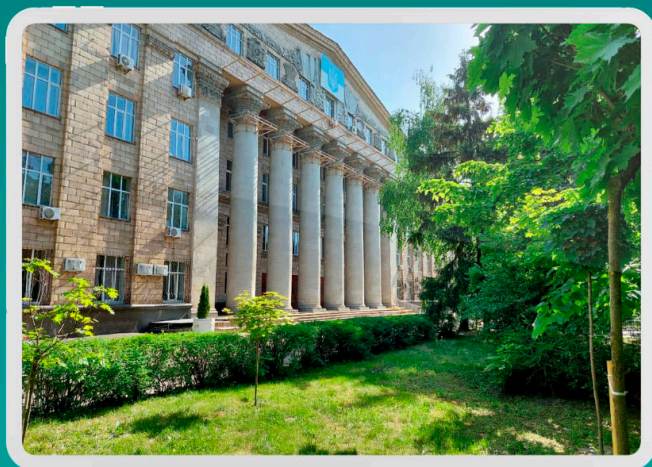

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗБУДОВИ ЕКОСИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ
В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗБУДОВИ
ЕКОСИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ
В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ
УКРАЇНИ**

**17–18 квітня 2024 р.
КИЇВ, КНЕУ**

УДК 331:316]"366"(477)(06)
Т33

*Рекомендовано до друку
збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної
конференції «Теорія і практика розбудови екосистеми соціальної
сфери в умовах повоєнного відродження України», проведеної
кафедрою соціоекономіки і управління персоналом
17-18 квітня 2024 року, Вченою радою Київського національного
економічного університету імені Вадима Гетьмана
(протокол №9 від 25 квітня 2024р.)*

Теорія і практика розбудови екосистеми соціальної сфе-
ри в умовах повоєнного відродження України [Електрон-
ний ресурс]: зб. тез доповідей Міжнародної науково-практич-
ної конференції (Київ, 17–18 квітня 2024 р.). Київ: КНЕУ,
2024. 408 с.
ISBN 978-966-926-477-0

У збірнику представлено тези доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції «Теорія і практика розбудови екосистеми соціальної сфери в умовах повоєнного відродження України». Основним посилом авторів є заклик до переосмислення та формування нової парадигми світогляду щодо соціальної сфери, соціально-трудових відносин. Стрижневою темою дискусій є розгляд екосистемного підходу до розв'язання новітніх завдань стійкого людиновимірного розвитку. Авторами розкрито сучасні тренди управління персоналом, систематизовано досвід інтеграції вимушено переміщених мігрантів у Польщі, окреслено перспективи розвитку освіти в повоєнній Україні, запропоновано способи вирішення проблем цифровізації та адаптації до викликів сьогодення через екосистеми робочої сили, формування бізнес-екосистем на засадах сталого розвитку, тощо. Учасники конференції одностайно стверджують, що відродження країни не можливе без переосмислення сутності, змісту тих явищ і процесів, які іманентні економіці невизначеності, потребує реалізації інноваційних підходів до розвитку людського капіталу, ринку праці, зміни парадигми соціальної безпеки. Зауважено, що лише людиноцентрована модель економіки, яка ґрунтується на засадах екосистемності, може і повинна стати реальністю, якщо ми бажаємо перемоги, бути конкурентними на глобальному ринку

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками. Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 331:316]"366"(477)(06)

*Розповсюдження та тиражування
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

ISBN 978-966-926-477-0

© КНЕУ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУНЕ СЛОВО	12
Колот А.М. ЕКОСИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВ’ЯЗАННЯ НОВІТНІХ ЗАВДАНЬ СТІЙКОГО ЛЮДИНОВИМІРНОГО РОЗВИТКУ	12
Осовий Григорій ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ МАЄ СФОРМУВАТИ СПРАВЕДЛИВУ ЕКОНОМІКУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ (ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ)	24
Лопушняк Г.С. РОЗБУДОВА ЕКОСИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ ТА ОЧІКУВАННЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ	36
Андрушкевич Н.В. МОТИВАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	41
Атаманюк Р. Ф. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМИ РИНКУ ПРАЦІ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	44
Бабій Ю.М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ МАЙБУТНЬОГО.....	47
Балджи М. Д. АНАЛІЗ ОЦІНКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ПІДПРИЄМСТВА	51
Varash A. Yu. TRANSFORMATION OF EMPLOYMENT FROM THE PERSPECTIVE OF KEYNESIANISM.....	56
Биковець Вячеслав БІЗНЕС-АСОЦІАЦІЇ ТА ГАЛУЗЕВІ ОБ’ЄДНАННЯ В СИСТЕМІ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	59
Березянко Тамара ВПЛИВОВІ ПРОЦЕСИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РИНКУ ПРАЦІ ..	61
Бондаревська К.В. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ЯК НАПРЯМ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ	66
Брюховецька Н. Ю., Булєєв І. П. УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ КАПІТАЛОМ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ПОСИЛЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	71

Мантур-Чубага О.С. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	226
Маршавін О. Ю. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ.....	230
Маршавін Ю.М., Кицак Т.Г. МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОСИСТЕМИ РИНКУ ПРАЦІ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	235
Мацука В.М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	239
Мендела І.Я. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СУЧАСНОМУ БІЗНЕСІ.....	243
Назаров Н. К. АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	245
Назарова Г.В., Руденко В.О. СТРАТЕГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ГНУЧКИХ ГРАФІКІВ, ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА АВТОНОМНИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ	249
Нестеренко М.М., Мицик Г.М. ІНКЛЮЗИВНА КУЛЬТУРА ЯК КРИТЕРІЙ ГОТОВНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ЗВО ДО РОЗБУДОВИ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	254
Новак І.М., Жук І.Л. ГЛОБАЛЬНІ СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ І СТРАТЕГУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	257
Новікова О.Ф. ПОДОЛАННЯ ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ В СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІЙ СФЕРІ НА ЗАСАДАХ СТІЙКОСТІ	261
Олійник О.О. ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО ІММІГРАНТІВ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	270
Omelchuk D.S. BUSINESS ECOSYSTEMS AND PRINCIPLES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT: FROM TERMINOLOGICAL COINCIDENCES TO HARMONIZATION OF CONCEPTS	272
Осипенко С.О. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ДІЇ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ.....	276

Psychological Science in the Public Interest, 16(2), 40–68.
<https://doi.org/10.1177/1529100615593273>

3. Яковенко, О. І. (2022). Особливості дистанційного управління персоналом в сучасних умовах. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління, 33.72, 34-38.

УДК 378-056.2/.3(043.2)

Нестеренко М.М.

*доцентка кафедри початкової освіти,
Бердянський державний педагогічний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Мицик Г.М.

*доцентка кафедри прикладної психології та логопедії,
Бердянський державний педагогічний університет
м. Запоріжжя, Україна*

ІНКЛЮЗИВНА КУЛЬТУРА ЯК КРИТЕРІЙ ГОТОВНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ЗВО ДО РОЗБУДОВИ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

В сучасному світі інклюзивне освітнє середовище стає визначальним фактором успіху ЗВО. Його важливість полягає в забезпеченні рівних можливостей для всіх здобувачів, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей та потреб. Це відповідає ключовим Цілям глобального розвитку та сприяє подоланню нерівності в суспільстві. Академічні спільноти, в яких кожен відчуває себе прийнятним, підтриманим та має усі умови для професійного зростання, можуть бути більш конкурентоспроможними за рахунок залучення талантів і здібностей усіх без виключення осіб, незалежно від їхньої фізичної, психологічної, соціальної або економічної ситуації.

Побуває думка, що інклюзивне освітнє середовище забезпечується виключно відповідною політикою ЗВО, яка виявляється у просуванні принципів інклюзивності через систему практичних заходів (адаптація освітніх програм, надання необхідної підтримки здобувачам з різними потребами, включаючи консультування та залучення до активної участі в університетському житті та ін.). Однак аналіз робіт Ю. Бойчука, О. Гомонюк, О. Гуренко, А. Гурської, О. Казанічер, А. Колупасвої, Г. Лешук, Є. Линдіної, Г. Лопатіної, О. Мельничук, Г. Мицик, І. Перепелюк, А. Попової, Л. Стасюк, О. Таранченко, Т. Хлебнікової, Н. Цибуляк та інших

дозволяє стверджувати, що фундаментальним критерієм готовності українських ЗВО до розбудови інклюзивного освітнього середовища виступає інклюзивна культура, на засадах якої стимулюється співпраця та підтримуються цінності, що дозволяють кожному учаснику освітнього процесу почуватися повноправним членом спільноти.

Метою цієї роботи є аналіз феномену інклюзивної культури як критерію готовності українських ЗВО до розбудови інклюзивного освітнього середовища, виявлення її основних особливостей та ступеня впливу на умови навчання та соціальної інтеграції всіх здобувачів вищої освіти.

За переконанням Л. Стасюк та О. Мельничук, інклюзивна культура несе в собі філософію інклюзивної освіти, будується на інклюзивних цінностях та є загальною для всіх учасників освітнього процесу. Вона виявляється в сформованій надійній, шанобливій, командній і стимулюючій спільноті ЗВО, в якій інклюзивні цінності та принципи виступають керівництвом до кожної дії [7]. Це культура, яка пропагує позитивне визнання різниці між людьми. Без неї неможливо створити середовище, в якому кожен може відчувати себе рівноправним і включеним [4]. При цьому, зазначає Г. Лещук, неможливо розділяти інклюзивну культуру і культуру особистості в цілому, оскільки інклюзія — соціальний феномен. В такому контексті суть інклюзивної культури полягає в толерантному, гуманному та безпечному ставленні людей один до одного. В такій спільноті цінність кожного є основою спільних досягнень [5]. Оточення зі стійкою інклюзивною культурою сприяє соціальній інтеграції здобувачів з різними потребами, зменшуючи відчуття відчуження та ізоляції, а також стимулює їх до активної участі в студентському житті та загальнокультурних подіях.

У перспективі подальшої професійної самореалізації здобувачів такий досвід має свої переваги. Взаємодія з представниками різних культурних, етнічних, соціальних та інших груп збагачує різноманітність точок зору кожного суб'єкта освітнього процесу, дозволяє продукувати унікальні ідеї з непов'язаних сфер і знаходити способи застосувати їх до поточної проблеми. Крім того, інклюзивна культура закладу вищої освіти сприяє формуванню таких ключових навичок, як співпраця, розуміння різноманітності та емпатія, які є важливими для успішного виконання завдань у міжнародному професійному середовищі.

У цьому контексті, як зазначає О. Гуренко та ін., одним із дієвих інструментів можуть бути цифрові технології, які у разі ме-

тодично правильного їх використання уможливають поширення інклюзивної культури серед здобувачів вищої освіти з-поміж вразливих груп (малозабезпечених, осіб з інвалідністю, учасників бойових дій, внутрішньо переміщених осіб та біженців, тих, хто має труднощі в навчанні, та ін.) з урахуванням їхніх освітніх потреб і можливостей [3].

На превеликий жаль, позитивні ініціативи щодо імплементації європейських стандартів і рекомендацій у сфері інклюзивної вищої освіти в Україні стикаються з певними труднощами. Серед них науковці (Г. Мицик, А. Попова, Н. Цибуляк, Є. Линдіна) називають такі: неузгодженість інструкцій та механізмів для впровадження основоположних цінностей у практичну площину втілення інклюзивного освітнього середовища; амфіболія у визначенні базових понять; відсутність чіткості у визначенні прав і обов'язків учасників освітнього процесу, методів і підходів до навчання, фінансуванні та ресурсах; відсутність уніфікованих механізмів регулювання, оцінки та моніторингу якості інклюзивної вищої освіти, що уповільнює процес імплементації інклюзії в українські ЗВО [6].

Однак, інклюзивна культура є ключовим чинником, який сприяє успішності та самореалізації кожного здобувача вищої освіти, оскільки тільки в атмосфері поваги та взаєморозуміння можливе ефективне навчання та розвиток. В умовах, коли в спільноті культивуються справедливість і позитивне визнання відмінностей, а соціальна та інституційна реакція на них не створює перешкод, студенти набагато більш лояльні та продуктивні. Це сприяє підвищенню академічної успішності та залученню різноманітних талантів, а також покращує репутацію закладу серед академічної спільноти, потенційних абітурієнтів і громади.

Тому, інклюзивна культура є основою, важливим критерієм готовності ЗВО до розбудови відповідного освітнього середовища, тому попри зазначені виклики потребує поширення для сприйняття та прийняття широкою аудиторією.

Матеріали підготовлено до публікації за грантової підтримки Національного фонду досліджень України в рамках проєкту 2022.01/0010 «Дизайн інклюзивного освітнього середовища закладу вищої освіти».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Boychuk, Y., Kazachiner, O., & Khliebnikova, T. Managing teacher's inclusive culture development. Amazonia Investiga. 2021. Vol. 10. Is. 44. PP. 207–219. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.44.08.20>

2. Гомонюк О., Перепелюк І., Гурська А. Особливості розвитку інклюзивної культури майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Психологічні тревелоги*. 2023. №4. С. 94–101.

3. Гуренко О.І., Мицик Г.М., Попова А.С., Лопатіна Г.О. Використання цифрових технологій для реалізації інклюзивної вищої освіти: перспективи та обмеження. *Інклюзія і суспільство*. 2023. № 2. С. 28–36. <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2023-2-4>

4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія. Київ: АТОПОЛ, 2016. 152 с.

5. Лешук Г. Інклюзивна комунікація як інструмент формування інклюзивної культури: термінологічний аналіз. *Social Work and Education*. 2021. Vol. 8. Is. 3. PP. 364–372.

6. Мицик Г., Попова А., Цибуляк Н., Линдіна Є. Імплементация європейських стандартів і рекомендацій у сфері інклюзивної вищої освіти в Україні: виклики та можливості. *Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта в XXI столітті»*. 2023. Vol. 8. Is. 8. С. 7–20. [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(8\).2023.7-20](https://doi.org/10.35387/ucj.2(8).2023.7-20)

7. Стасюк Л., Мельничук О. Інклюзивна культура учасників освітнього процесу. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2023. Вип. 44. С. 98–103.

УДК 339+364

Новак І.М.

*провідний науковий співробітник відділу
досліджень людського розвитку
Інститут демографії та проблем якості життя
НАН України
м. Київ, Україна*

Жук І.Л.

*старший науковий співробітник відділу досліджень
людського розвитку
Інститут демографії та проблем якості життя
НАН України
м. Київ, Україна*

ГЛОБАЛЬНІ СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ І СТРАТЕГУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасні глобальні соціальні ризики пов'язані зі зменшенням соціальної стабільності внаслідок втрати захисту базових соціальних та економічних прав людини, вимушеної міграції, дефіци-

Наукове видання

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗБУДОВИ ЕКОСИСТЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО
ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції
17–18 квітня 2024 року

THEORY AND PRACTICE OF DEVELOPMENT
OF THE ECOSYSTEM OF THE SOCIAL SECTOR
IN THE CONDITIONS OF THE POST-WAR REVIVAL
OF UKRAINE

Book of participants' abstracts
of the International Scientific and Practical Conference
April 17–18, 2024

Видано в авторській редакції

Верстка *Т. Мальчевської*

Підписано до друку 23.05.2024. Формат 60×84/16. Гарнітура Тип Таймс.
Ум. друк. арк. 23,70. Обл.-вид. арк. 26,98. Зам. № 24-5835

Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана 03680, м. Київ, проспект Берестейський, 54/1

E-mail: litera@kneu.edu.ua